

Darba lapas autore: Santa Kadiķe, Laurenču sākumskola
 Darba lapa paredzēta: 8. klasei.
 Darba lapas nosaukums: Salikts sakārtots un salikts pakārtots teikums

Salikts sakārtots un salikts pakārtots teikums

1. uzdevums. *Atrodi teikuma sākumam atbilstošu teikuma beigu daļu un savieno! Pasvītro teikuma gramatisko centru, liec iederīgas pieturzīmes.*

1.	Mēnesi pēc skolas sapulces sporta zālē kādā pusdienlaika pārtraukumā 80 numurs gaitenī pienāk man klāt...	...viņam ir tīkama seja un gaišbrūnas acis siltā zeltainā tonī.
2.	Puisis ir ļoti garš...	...viņš pasmaida un paņem manu plaukstu ciešā tvērienā.
3.	Līdz šim esmu redzējusi tikai pa gabalu...	...Meganas brālēns grib uzsākt ar mani sarunu.
4.	Mēs iepazīstamies...	...mani valdzina viņa stāja un acis.
5.	Rokas man ir pilnas ar mapēm un grāmatām...	...es jūtos tik nožēlojami un neveikli.
6.	Esmu samulsusi un nervoza nespēju jēdzīgi runāt...	...puisis droši vien klusībā smejas par mani.

2. uzdevums. *Izpēti, ko saista saiklis “un” 1. un 2. teikumā. Pārējos teikumos liec pieturzīmes, uzzīmē 3.-5. teikuma shēmas.*

1. Taureņa mūžs ir īss, bet viņš lido zilajā gaisā, apciemo ziedu pēc zieda un jūtas tik brīvs un nebeidzami liksms.
2. Arī mīlestība ir neizsakāmi skaista un vēra, tā ielido sirdī un piepilda visu būtni ar laimi, gaismu un siltumu, un tā prot atrāisīt brīnumainus, agrāk neapjaustus spēkus.
3. Protams pēc tam vai tūlīt līdztekus var atnākt arī sāpes un grūtums bez tā jau dzīvē neiztikt...
4. Mīlestībai rasti daudzi salīdzinājumi dzīvē un literatūrā un ļaudis to sauc arī par liesmu par ugunsgrēku un par indi.
5. Mīlestības jūtas mums dotas ar nolūku iepazīt savas būtības dziļākos atvarus tādēļ sargājiet savu mīlestību un zelta putekļi nobirs no tās vieglajiem spārnēm.

3. uzdevums. *Atrodi katram frazeoloģismam piemērotu skaidrojumu, saliec komatus, kur tas nepieciešams.*

1. Kāds vējš atpūtis?	Nederīgi izmantot iztērēt izšķiest.
2. Izkaisīt vējā.	Veltīgi censties ko sasniegt iegūt; rīkoties neapdomīgi vieglprātīgi.
3. Ķert vēju.	Saka brīnoties ja kāds ir pēkšņi negaidīti kur ieradies un vēlaties uzzināt ierašanās iemeslu.
4. Locīties visiem vējiem līdzī; grozīties pa vējam.	Saka ja kāds bezcerīgi vērsas pret cilvēku kuram ir pakļauts ja dara to par ko pašam vēlāk jācieš kas jānožēlo.
5. Sadot vēju kādam.	Saka ja kāds ir nenopietns vieglprātīgs aušīgs.
6. Spļaut pret vēju.	Viegli mainīt uzskatus pārliecību pielāgoties apstākļiem rīkoties kā kuru reizi izdevīgāk.
7. Vējš svilpo galvā.	Baigi sabārt izteikt kādam pārmetumus.

Darba lapas autore: Santa Kadiķe, Laurenču sākumskola
 Darba lapa paredzēta: 8. klasei.
 Darba lapas nosaukums: Salikts sakārtots un salikts pakārtots teikums

4. uzdevums. *Izvēlies trīs frazeologismus un iesaisti tos saliktos sakārtotos teikumos par skolas dzīvi!*

***

Izpēti, kā analizē saliktu sakārtotu teikumu, pēc parauga analizē dotos teikumus!

<i>Skolā ģeogrāfijas stundās kartē mani saistīja Itālija, tāds liels zābaks, un es vienmēr sapņoju tur nokļūt.</i>	
Veicamo darbu secība	Salikta sakārtota teikuma analīzes paraugs
1. Nosaki teikuma gramatisko centru (pasvītro ar pieņemtajiem teikuma locekļu pasvītrojumiem).	Skolā ģeogrāfijas stundās kartē <u>saistīja</u> <u>Itālija</u> , tāds liels zābaks, un <u>es</u> vienmēr <u>sapņoju</u> tur nokļūt.
2. Uzzīmē teikuma grafisko attēlu.	<input type="text"/> , un <input type="text"/> .
3. Nosaki, kāds ir teikums pēc uzbūves.	Salikts sakārtots teikums.
4. Nosaki, kāds ir teikums pēc izteikuma mērķa.	Stāstījuma teikums.
5. Motivē pieturzīmju lietojumu.	1. pieturzīme atdala pielikuma grupas savrupinājumu. 2. pieturzīme atdala salikta teikuma neatkarīgas daļas. 3. pieturzīme norāda, ka beidzas stāstījuma teikums.

1. Dzirdējusi par Itāliju biju daudz, bet sevišķi gribēju nokļūt Venēcijā, un šis sapnis arī piepildījās.
2. Pirmais iespaids bija ļoti satraucošs; sēdēju kuterī, braucām garām pa kanālu un vērojām uguni mirdzošo pilsētu.

5. uzdevums. *Izlasī virsteikumus, savieno ar atbilstošu palīgteikumu!*

1. Domās jau redzam (<i>Ko redzam?</i>)..., ...(<i>Kāds zelts?</i>).	kad bērzu birzīs plaukst vieglais, maigais lapojums
2. ... (<i>Kad ver pretī saules zibsnim?</i>), arī pienenes zaļās zāles skavās saules zibsnim pretī ver sakļautās ziedlapiņas (<i>Kādā nolūkā?</i>)...	kas sacenšas ar pašu saules smaidu kā ezermalu pļavās dzirkstī pureņu zelts kas sveic katru saules staru
3. Putnu gaviles (<i>Kādas gaviles?</i>), ..., ceļas zilajās debesīs (<i>Kādās debesīs?</i>)...	lai atvērtos visā zeltainajā krāšņumā kur nav neviena mākonīša